उधवउध्येरा श्रीपति ॥ त्रीजगतीवीनवीत्ला ॥ १३ ॥ व्यैकोन
उधवाचेबोले ॥ येताति श्रीकृष्णासीडोळ ॥ भक्तभाग्याची
सरवेले ॥ जालीवोल प्रेमाची ॥ १४ ॥ नेवोळुळ भक्तधुमीसी ॥ नीवन
वीजपेरीलेहृशीकेशी ॥ तेचीकणुनलजगासी ॥ मुमुक्षापासीहुमु
स ॥ १५ ॥ धेनुवछाचेनीजोन सं[illegible]धाद भनेंपुनवीजेसें ॥ नेवीउ
धवाचेनीउद्धरे ॥ हृशीकेशीनीववीजे ॥ १६ ॥ व्चरीपाहुणी याला
गे ॥ कनजेति पनवडी ध्यान[illegible]चेबाळकें लवीवीभागी ॥ हाति
येगीनमागती ॥ १७ ॥ पृथ्वीम[illegible]तिबाळें ॥ नरीमातासुरवीव्या
लीबहैं ॥ नेसजनार्दन व्याह्या केलं ॥ व्ययेंदी घलेंनीजरेश ॥ १८ ॥
नवलकृपाकेलीकैसी ॥ कृष्णउधवासीउपदेसी ॥ नोचीआर्थ
दीधलोआह्मासी ॥ देशभाषासीप्रथीतें ॥ १९ ॥ येका जनार्दन
ह्मणे ॥ श्रोतां [redacted] सावधानहोणें हे बोलीलों तोंडें कोणे ॥ नीहीम
जकानजें सावध ॥ २० ॥ नीजभक्ते केलीवीनकेलीवीनति ॥ नीज

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

श्री एकनाथी भागवत

ज्ञान बोलीलो भक्तांप्रति ॥ श्रवणाची सावधान पक्ती ॥ बैस
तां वृत्ति स्वबोध बोध ॥ ५१ ॥ येथ मुक्तांचे कोडे ॥ पुरे मुमुक्षाची चाडे
हे चौवीशाठेची कथा गोडे ॥ श्रवण केवाडे उघडले ॥ ५२ ॥ मोक्षमा
र्गीचि कापडी ॥ प्रबोध बोधाची पव्हे गाडी ॥ उधवे नोकडी घाल
वी ॥ ५३ ॥ भक्तजननी मजनतुथे [illegible] कडे यतनी होतीनेत ॥ जनार्दन पर
मामृत ॥ जाल प्राप्त स्याचे नी ॥ ५४ ॥ [illegible] भक्ती न होता ॥ व्याप्तासी
॥३५॥ आसावी सर्वथा ॥ तुज [illegible] ॥ तेतव मुखे न भक्ताची ॥ ५६ ॥ ॥३५॥
साचव्यासावी बधुनां ॥ नरे [illegible] मुक्तता ॥ तेवी नाही [illegible]
मीथ्या मागता मुखेहे ॥ ५७ ॥ [illegible] पणें कोण स्वडज छीती ॥ तुझी
आसो अभेद भक्ती ॥ हेची माग ॥ पुरदेन पुर [illegible] सुताप्रती सर्वदा ॥ ५९ ॥
उधवासी ज्ञान गुप्तोपदेशे केलि श्रीकृष्णनाथ ॥ [illegible] जनार्द
नी चीन चीत ॥ दतचीत तुवादीजे ॥ ४५० ॥ ईती श्रीभागवत महा
पुराण एकादशे स्कंदे एकाकार टीकायां परमहंस संहीता
यां टिमोध्याचा ॥ [illegible] कमोरा [illegible] बोध्या ४८० ॥ येकूण ४८० ॥ ६८
[illegible]

(2)

व्हाकोठ न नाए [illegible] नाता पाहे । अराकून व्हयोगीया
७६ । असोनी ईंद्री यांचेनी मेह्ळ । तो वीरा या भाजी जन्ही व्होह्ळे । नन्ही
गुण दोश असते मेह्ळा । बो धुन मेव्हान याचा । ८ शव स्त्रचुदनव
नीता भाह्ळा । सदा भोगीता [illegible] सोहव्हळा । वायुना तुडे जेवी
आभाळा । तेवी योगीया वे[illegible] यासी । ७७ । जैसस वान नीजाव्ह
ठहे । परी आव्ही वाना । नातुड [illegible] ग भो[illegible]गीना गाटे । भोगीना तुडे
योगीया । ७८ । तया वायु [illegible] गंध कोटींचो लीक्री मीठी । साची
अनैती नाहीपोटी । उठा उंगी । साडीन । ७९ । नैसा अह्रे योगीया
पाही । प्रवेशाव्हा सर्व देही । देह गुणा श्रयो पाही । ० । नतुणाई तोची
तो । ८१ । जे ह्रष्टीचेनी बहुळे । तो देह गुणासी नातव्हा सं सातोथा वरी

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

(3)

वानाळेहु ॥ तोपत्नीमहुगधासी आलीहे ॥८१॥ तेची [illegible] सीर्णस्थी
तीनायामिसागनहुजमनी जैसीप्याकाशासी प्रति[illegible]सर्वपदा
थीआलीहे ॥८२॥ श्लो॥ [illegible] हित ॥ [illegible] न संगके
षु श्लाहभावेन स [illegible] न व्याप्याश्च वच्छेद
मसंगमोहने हानि [illegible] व भावितन स्वभावे यत ॥ गद्धा
॥४०॥ टीका ॥ सर्वपदा [illegible] मह याळागीआकाशासी
गुरुहे असंगहु अभेदहु नीर्मळहु जाणोनी [illegible] तेण
आकाशदृष्टांते ब्रह्मपावे आपणीयाते योगीदेखीजे पुर
ते व्यापकहु अपुले ॥८४॥ [illegible] स सन्यये पाही स्यावनजेग

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratisthan Mumbai

३५

भाचा गर्ह ।। तीळभरी वाडी [illegible] नाही ।। अपणेवें पाही कोंदले
८४ आकाश सर्वपदा थी आसे ।। परी असे हे सर्वांसी न दीस
ते स्याद्दष्या दृष्टी अतिनदी [illegible] सर्वंच आसे ।। योगीयां ८५
नभ न रवोच सबळ [illegible] व याचे नीज्याळें न व्हनां
ळा ज्याळो वेगळें ।। अनुप[illegible] शोभन ८६ असे सगळे
टवटवीत ।। ८७ ऐसी योगी[illegible] दृष्टे सकळें ।। बाघुन सके
ती कवणें काळें न व्हतो [illegible]गळें ।। स्वरूप सगळे शोभ
न ८८ योगीयां खेदाव याल व काही ।। सोडील शेरच्याचे
समदार्घ ।। तोरा रच्या माजी आपण याने पाही ।। न रुपनी धा
ई जेवी गगना ।। ८९ जें जें द्वंद बा[illegible] घु आलें ।। ते थे स्वरूप देखे अपुले

"Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(५)

सहेज द्वंद भावा मुकले ॥ अबाधीन उनले ॥ नीजरुप ॥ ९० ॥
गगन बुडाल्या ही सुडो ही ॥ परी ते उदक भीजले नाही ॥ तैसा
आसोनीया सर्व देही ॥ अ[illegible]गाही योगी या ॥ ९१ ॥ आका
ची शौंख ब्रु मा खुजा नी [illegible] न माइवेला वीनां ते योगी
॥२७॥ यासी दोसी ह्मणनां दो [illegible] था ह्मणे ग्रासी ॥ ९२ ॥ गगन ॥२७॥
असोनीयां जनी मी ह्म नां [illegible] सणि तैसा योगी यां सर्व
कर्में करुनी कर्मपणी [illegible] मोट बांधती आका
तो नें च्यानी पालव पडानी जीत ते वीच कर्मी बांधीनां
या ते कर्मचीये थे नि धर्म ॥ ९४ ॥ पटा माजी आकाश अ
स्त ते याचे कीजे घटाकारे पाहेतां घट सबाह्य समरसे

तैसा आहा ह्मणताचीदेही। तव देखा स्वबाहे पाही। हे
मी पहेगइऱ्या वाईची न्मात्रे पाही परीपुर्ण॥ ६६॥ श्लोक॥
तेजो ब्रह्मन्नमनै भाविमे [illegible] वै पुनेरीतैन स्थैरुब्धुनै
न मत्लद्वन्दः काकु [illegible] पुमान॥ ११॥ टीका॥
नभपृथ्वीतजें नगदे [illegible] केसी नपवहे। आंगीचे
नीज्या होन जाहे। वायु [illegible] ३उमो ६७॥ कडकडीत अ
भाळे। येउनी आ कारा [illegible] काळे। हासमस्ता नभना
तळे। अलीहट बैहे सौरत्रीत॥ ६८॥ तैसचयोगी यासी॥ अ
स्तता नीजाह स मनसी। काळे अ जीवी या गुणासी।
वस्ये यासी। तोन व्हे॥ ६९॥ कों ह्याचे थोर सामर्थ जाण दे ता

५४

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

सीआणीजन्ममरण ॥ योगीदेता नीतजाण ॥ जरा मरण
तो न देखे ॥४०॥ म्हणे भीन्नी तामणी जोडव्हा ॥ सयेची अंधकु
(5) पी पडव्हा जागा जाळय ... पा नाउव्हा तैसा पडव्हा देह
सगुण ॥ तो ब्रह्मादी दे ... ये तो काळ वेदी योगीया
च पाये तो काळाच्या हो ... ये ... घडी पाहामा हा कोळु
॥१८॥ २ ॥ वीज कडकडुनी अ ... तेज प्रकाशी गगनासी गग ॥१९॥
न नातहळवीजु सी ॥ अ से ... सी स बाह्य ॥ तैसा सर्व गु
ण प्रकाशी ज्ञान ॥ हा सी या गा या नात हे जाण ॥ ज्ञान स्व
तुपनी रवळ आ पण ॥ वृती ज्ञानामगने थें ॥४॥ स्वरूप्रकाशी
ज्ञान ॥ ते अवडोनी नेव अपण ॥ अथवा रवव हे व्यापरजोगुण ॥

Rajawade Samshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai — Joint project

कर्मटपण सानये ॥२॥ तो कोंतमोगुणाचेनी वळे ॥ क्रोध मोहासीनानळे गुणानीनजाळा बळे ॥ वनी क्रोधके ळोळे मेळेना ॥२॥ ठद कासीगुतु पण ॥ आले वैकल्प स या भावधुनेहाण सावधान ना ॥ पनदन नृपवना ॥३॥ श्लोक ॥

स्वस्थ: प्र... तन्... मा धुर्ये तीर्थ मुन्दण्या मुनी पुना सर्वा मित्र मी ... स्य ... कन्ने: ॥४॥ टीका ॥

58

लक्षण पाहातां जळे स्वभावे आंगीनीर्मळे प्रकृति स्न भतिकोमळे मधुरकेवळे सर्वांसी ॥८॥ पवित्र होवया प्राणीयासी ती थीं तीर्थ वठदका टी ॥ येतुकी लक्षण योगीयांसी ॥ अहीणसी ॥था॥ आसावीं ॥ ठद कीनीधावळे जे समळे ते स्वभावेकरी नीर्मळे

A Joint Project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

(८)

परीनथरी ब्याद्हं बळे जें भ्या मळे क्ष्याळीळें ॥१०॥ तैसा यो
गीया भजन स्थीळे भावेभावी कळेके वळे त्याचेनी नसुनी
कळीमळे न धरीबळे गुरु हे ॥११॥ प्राण गेला तरी प्राण्यासी
कठीण वचन पजमानसी भेटनयासी मृदत्वा केसीव
र्तनां ॥१२॥ जेवीं चंद्र कीरण पारवो वाजवीपीळी ॥१३॥
यासी जीवन जैस कां जी नवो सर्वासी मृदत्व ॥१३॥
जळवरी वरीस्ताळी मृत्ये याकरीसबाह्य नीर्मळे ठद
कस्तुरवीकरी येकवेळे योगी सर्वकाळ सुरवदाता ॥१४॥ ठ
दकाचे सुरव तेकीती स्पर्वेची क्षणात चुकीते होती योगी
यादे स्थामदचुसी सुरवासी वीकुतिपेना ही ॥१५॥ ठदको

६४

चीजेम धुनता। तेन सने चीन हाता। योगी याचे गोडपण पाहा
ता। क्षोये नीववीना। सर्व ईंद्रीयें ॥ १८ ॥ त्या गळी यां योगी यांची गो
डी। अमृताचीचवी थोडी भोके द्रांतिदेव बाहुडी। अर्धुप
डी माजी करी। १७। तापलें अग्नेउदका पासी। आगस्प शोनी
व ह्यासी। नैसीचंदना ये गीयासी। स्पशेंना पासी नीववी। १८
उदकें नीववीळे ह्यासी। प... ना प होये ह्यासी। योगी स्व
पेने स्परें ज्यासी चीवी ... सीं वीनी मुक्ते। १९। योगी ज्या
सी नीववी जीवे भाव। ह्यास्या जीउ गेळी याना पुनके नीवाळे
पण स्वानुभवें नीजाानभवहु क्कन्। २०। मे पमुखें अधःपत
ना उदका चे देखोनी जाण। अधः पान नीयवी जन। अन्तरा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

तैसें योगीयासी रवाल्हुनें येणें जेंईंद्रलोके जन्म पावणें जन
नीववी श्रवणे कीर्तन नीज शानें उधरी नीववी २२ प्रजन्यो
दके दरवना जाण जेवी नीवनी सकळेजन गमादीकाच
दर्शन करी मोचन पापाचें तैसे योगी यांच्य दर्शन भा
॥४०॥ ग्यवीण नके जाण ज्याचे ऐके त्याचे चरण करी मो ॥४०॥
चन भवरोगा २४ न च दर्शन स्पर्शन नकी कना वेसा
च स्मरण ईत केनी भव दुःख जाण कनी छेदन ने नामें २५
नसंहुनी भगवंताचे कीर्तन केव्या भगवंताच नामस्म
रण कैवी तुटच्छ भवबंधन व्यैसन ह्मणे सर्वथा २६ सुवी
देवासी नावेंची नाही साशी भक्ती प्रतिष्ठुनी पाही नाम तुपादी

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan Mumbai

सर्वही ॥ नाना वीळासनेही व्यापिले ॥ २७ ॥ ऐसा भक्तें देव
थोर केला ॥ अणी वैकुंठीं बैसवीला ॥ भक्तें उपकारें दाटला ॥
मग त्याच्या बोला माजी वर्तत ॥ २८ ॥ देवो भक्त वचनें करीला
ला नेन नाकेशरी ॥ प्रगटला खांबा माझारी ॥ तावें करी भ
क्तांच्या ॥ २९ ॥ ब्यानाही प्रत्य[illegible]न दासाचे नी बोल जाणे ॥
पाशाण प्रतिमे देव अपणे [illegible] घन प्रगटे ॥ ३० ॥ भक्त भावें
ब्याभानला ॥ देवो उपकारें [illegible] ॥ त्या लागीं तुलछेवे बोला ॥ पा
गपागला ॥ भक्तांच्या ॥ ३१ ॥ येवं जेथ भक्तांचे नाम घेणं ॥ तेथे
ब्य व ष्ये देवें पावणे ॥ भक्त उपकारें उतीर्ण होणें ॥ वेग पावण
या लागी ॥ ३२ ॥ या लागी भक्तांचे नाम घेतां ॥ तुटती भवबंधन

७८

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai
" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai "

व्ये था। ऐसें साग ना। अवधुना। प्रेम सर्वथा। न संदे ॥४॥ आ
(8) ना। अग्नी गुरु जो कनण। ह्माची। साग न लक्षणें। का नामे ना ये
क: कनण। स्वा वथ्य पणें। परी ऐसी ॥५॥ श्लोक। ने ज ग्नी न
॥४१॥ प्रसादी ता दुर्धर्षो दनभाजन: सर्वभक्षो पि युक्ता सा
नादने मलं न गिवन्। ॥ टीका। अग्नी नीजतेजें: दय
दीप्येमान। साक्षात [illegible] वे जाण। उदरामात्र सा दव
णे। सर्वभक्षण। नीज ने जें ... साची योगी या जाण। भग
दभावें दये दीप्येमान। सासीथ ना वथ्या। व्यांग वण। न के जाण
सुन यरी ॥६॥ ह्मा नीन धन चे खदी ना। वर्तु नैं सा योगी या। अनी दुःथ्य नु
नया सीन सके। आ वर्तुमा या। व्येक्षा तु गुणेसी ॥७॥ आ ग्नीसी ॥४१॥

Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai.

ची जे वीमुखें पात्र तें से योगीयास उदान माच हे वाढेवपें
वीचीत्र नाहीं पात्र गोठीसी ॥ ३८ ॥ आग्नीतें जें जें सेवणें
तें जालेंनी आपुलीया छेसें करणें या परी सर्व भक्षणें
दैव नाहीं स्पर्शमि मळासीतें [illegible] तैसा योगीयां आगीकारी
8A आहृ दृष्टी दोशु नीवा[illegible]वढुनी यांदुरी मग श्री
कारी नीजबोधें ॥ ४० ॥ [illegible] भोगु जाये तेथें अहप्र
निनिपादे भक्ता तद्रूप[illegible]ये हा भोग पाहें योगीया
सी ॥ ५ ॥ अग्नीसी पडे[illegible] ते अग्नीमुखें होये नी
र्मळ योगीयासेवी अलुमाळ परम मंगळ ते होये ॥ ४२ ॥
योग अग्नीमुख पडे तेण अदृष्टें स्वर्गभोग चेढे योगी
योगीयांचे मुखी पडे तें जोडे नीज पद ॥ ४३ ॥ अजीक

" Joint project of the Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

(९)

ही अमीचीचीन्हें ॥ ऐसा या सावधान तेची साधका
चे साधन सीधल्क्षण सीथाचे ४४ ॥ आ[illegible]
न [illegible] उपा[illegible] मिळतां गुरु सर्वत्र
दा[illegible] गुरु[illegible] ॥ भीन
री तेज म्ची वरी [illegible] कुडी अशी माडीळा कां
॥४५॥ यत्त साहे प्रज्याळी ळा [illegible] कीकेळा मा हां यागु ४७ ॥४५॥
जो जो उपासकां भावो[illegible]ली ॥ हा हा श्र याते उपज
वी ॥ पुर्वेतिन अशुभ अथवा जाकुनी हृ वी सेवीतु ४८ ते
सीच योगी यांची ळीळा भावी कां प्रगट दीसे डोळां येकां
गुरूची हाउनी गेला न दीस पाहील्यां सर्वथा ४९ ऐसी
यांच्या हीगाई भावबवे भावीक पाही अपीती जेजे काही

Rajwade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai " Joint project of the

९८

मोक्षापाई मुमुक्षु जे ते पडनाची योगीयाचा मुखी सची
न कीये मान अशक्ती कीजाकुनीया येकायेकी करीश्रु
स्वीनीजपदें ४८ आणीकयेक अशीचवळक्षण नायानुजसा
गेनजाण जेण सगुण आणीनीर्गुण दीस समान समसाम्य
४९ ॥श्लोक॥ स्वमाय [illegible] पदसंलग्नाविमे॥
प्रविश्य [illegible]
आणीसहजनीनाकार [illegible] काष्टी तुचुपे अनुकार दीर्घ
चक्र वर्तुळ थोर नानाकारा भासतु ५० ते सी भगवता
चीभगवद्भक्ती स्वमाया कल्पीन कल्पना वृती तेथ प्रवे
शे सहजस्थीती बहुधा व्यक्ती तो भासे ॥५१॥ जैसे स्वा

Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai

१०

गगनचे येकळ भासे अँबर नले हरी कल्लोळ तैसा जग
दाकार अरवीळ भासे सकळ जगदाभास ८२ का छाया म
उपाच्याची त्रासी दीपप्रभास तैसी नाम पावण यानावे
॥७॥ सी दावी जगासी नट ना[illegible] तैसा नानाविधी व्यक्ती ॥७॥
नाना मने नाना वृत्ती ते [illegible]नी श्रीपती सहज रुची
तीनाचवी ८४ तैसी यो[illegible]ची रुचीनी पाहा नाना नाना
कारव्यक्ती अपण या[illegible] समवृत्ती भेदभ्रांती हा नाही ८५
तेथे जे जे कोणी पाहे ते ते आपणची आहे या उपपत्ती उ
मठनी पाहे स्वागता हे अवधुन ८६ देहासी च जन्म नाही
अहामी हे अवीनाश ता हृदके व्यापी भ्यास गुरु ही मारो कतुनी
छ

" Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. "

10A

स्तुचीवळे [illegible] पस पाडीच द्रकाळाची
वाट मोडी तेनीज चंद्री [illegible] पोटी तैसी दशा जोगडी
योगीयां ॥ ४८ ॥ जन्मना [illegible] हो चौका न हे देहासीच
साचा न ॥ ४९ ॥ माआवेना [illegible] वीकोन आनत आपाम
स्वरूप ज्याचे ॥ ४६० ॥ च[illegible]प तां वेना शवत व्यासोाध्या मार्गी
चद्रबीबळा भासे ॥ न्हे श्वरी व्यनी श्वपासी दीसे परीवी
कोन दो होली पना ॥ ६१ ॥ तैसा योगीयानी जतु पपण दे हाके
सवेना ही होणा दे होनी माली याना होनी मेणो व्यरवेपण ॥

Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai. " Joint project of

।।

काळाची अळक्ष गती ॥ दाखवीना शेउमती ॥ ते काळेस
ना देहाप्रती ॥ अहस्थीनीना नळे ९४ ये वे काळाचे बळ
गाढे ॥ ह्मणतीते देहाचीपुढे पाहाताअस्थीतीकडे ॥ का
ळे वापुडे नथनाहीं ९५ [illegible] काळ गती सांग ना वेग
आठवळे आवधुता [illegible] ळोके नेमा गुना आगीहू
।४४।। ष्टांनासागरू ९६ ॥ [illegible] वेन [illegible] वगेन [illegible] ।।४४।।
नाअभवाप्य यो नि[illegible] नच्छपते अस[illegible]
येचाचीषा ॥४७॥ दीका[illegible] काळे नदीचा माहामेघ
सुक्ष्म मतीवाहाता वापु तेथमुतननगाजन्म मगुदेखता
चीअमुनदेखे ९७ ज[illegible] जर्जनीत जाण वाहातानानदीमा

"Joint project of the Rajawade Sanshodhan Mandal, Dhule and the Yashwantrao Chavan Pratishthan, Mumbai."

मूळ प्रत पाहण्यासाठी संपर्क

इतिहासाचार्य वि.का. राजवाडे संशोधन मंडळ, धुळे
राजवाडे पथ, गल्ली नं. १, धुळे-४२४००१ (महाराष्ट्र)
दूरध्वनी क्रमांक (०२५६२) २३३८४८
Email ID : rajwademandaldhule@gmail.com